

FRYZE Stanisław (1885-1964). Dr inżynier elektryk, teoretyk i praktyk, doskonale wykładowca i organizator. Autor pionierskich prac z elektrotechniki teoret. Prof. zw. polskich politechnik – Lwowskiej (PLw) i Śląskiej (PŚl), czł. PAN. Czł. hon. PTETIS (nr 1, 1962) i SEP (1989). Ur. 1 XII w Krakowie, syn Stanisława (z zawodu mechanika) i Marii z d. Pini. W Krakowie ukończył 5 klas Szko. Powoz. (1892-97) i 4 klasy Szkoły Realnej. Studia zawodowe odbył na Wydz. Mechan. W. Szk. Przemysłowej w Krakowie (1901-05). Już w 1903 r. wydał skrypt nt. mechaniki i budownictwa wg wykładów prof. Grabowskiego, a końcowy Egzamin Główny zdał z odznaczeniem. Pracował w firmie elektrotechn. Austriackie Zakł. Siemens-Schuckert w Wiedniu, Krakowie i Lwowie (1905-12) na stanowiskach od elektromontera do kier. ruchu. W międzyczasie 1 rok służył w austriackiej marynarce woj. (Kaiserliche Kriegsmarine) w Poli (ob. Pula). Maturę zdał jako ekstern (1911) i rozpoczął studia w. na Oddz. Elektrotechn. C.K. Szkoły Politechnicznej we Lwowie (PLw). Aby pogodzić studia stacji, z pracą, został nauczycielem w Państwowej Szkole Przem.

Lwowie (1912-25). W I w. św. służył kolejno na: torpedowcu 51, pancerniku SMS Tegetthof, pancerniku SMS Arpad i na stacji lotniczej marynarki woj. W IV 1917 r. jako marynarz, otrzymał 3-mies. urlop w celu złoż. II-go egz. państw. i zdobycia tytułu inż. Po przybyciu do Lwowa: ożenił się, zdał 18 zaległych egzaminów z IV-go i V-go roku Politechniki, i 16 VI 1917 zdał z odzn. II-gi egz. państw. na Oddz. Elektrotechn. Wydz. Bud. Masz. Następnie wrócił do j. wojsk. w Poli wraz z żoną Anną. Po I w. św. i powrocie do Lwowa (luty 1919), podczas walk z Ukraińcami o Lwów był komendantem warsztatów elektrotechnicznych, a z Sowiecami (1920) — komendantem warsztatów samochodowych DOG. Na PLw obronił pr. doktorską (1923). Został mianowany prof. ndzw. w Kat. Elektrotechn. Og. na Wydz. Mech. PLw. Opublikował wiele prac w Przegl. Elektrot. i czasopiśmie zagr. Wykłady ilustrował doświadczeniami, miał kilkadziesiąt wystaw demonstracyjnych. Prowadził także specj. wykl. popularne dla dorosłych i dla młodzieży. Wygłaszał pogadanki w Polskim Radio. Był rzeczoznawcą, ekspertem i biegłym sądowym. W latach 1939-45 wykładał elektrotechnikę w szkołach utworzonych przez Sowieców i Niemców w miejscu PLw. W I 1945 r. zesłany do kopalni antracytu w Krasnodonie. Po uwolnieniu, w lipcu 1946 r. przybył do Gliwic jako repatriant i objął Kat. Podst. Elektrotechniki jako prof. zw. i dziekan Wydz. Elektrycznego w nowo utworz. PŚl. Pierwszy wykład wygłosił 11 XII 1946 r. Zmarł 3 marca w Gliwicach i jest pochowany na Cm. Lipowym.

KÜHN Alfons Walenty (1878-1944). Inż. elektryk, działacz niepodległościowy, świetny organizator, wybitny działacz gosp. i społ., minister i poseł II RP, współzałożyciel i prezes SEP, wykl. w WSH i SGH. Ur. 14 lutego w Przejmach, pow. Przasnysz jako syn Edmunda i Zofii z Erlickich. Dyplom inż. uzyskał na Wydz. Elektrotechnicznym Politech. w Darmstadt (1903). Był jednym z projektantów elektrowni bydgoskiej (1907), tzw. EC1. W 1915 r. został komisarzem Straży Obywatelskiej. W latach 1918-33 był dyr. warszawskich tramwajów — rozbudował znacznie sieć i tabor tramwajowy. W międzyczasie (1920) był komisarzem transportowym Rady Obrony Stolicy przed Sowiecami, ministrem komunikacji (1928-32) i jednocześnie — robót publicznych (1932). Na stanow. dyr. tramwajów powrócił jesienią 1932. Pod jego kier. usprawy przewoży towarowe, zmodernizowano tabor i sieć szlaków kolejowych. Od 1929 r. zaczęto budować polskie wagony osobowe z pudłem stalowym, a od 1930 r. rozpoczęto seryjną prod. polskich parowozów pospiesznych (fabryki lokomotyw w Chrzanowie i Poznaniu, Cegielski). Przyczynił się do bud. kilku odcinków magistrali węglowej Śląsk – Gdynia co ułatwiło eksport węgla i zwiększyło obroty portu w Gdyni. W latach 1934-42 był zarządcą, a nast. dyr. nac. Elektrowni Warszawskiej, którą znacznie rozbud. i usprawnił org. Od pierwszych lat wojny fikieryjnie zatrudniał w elektrowni członków ruchu oporu. Został zwolniony przez Niemców (1942). Był prezesem: ZG PCK, Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych, Związku Przedsiębiorstw Komunikac., Zarz. Związków Przeds. Tramw. i Kolei Dojazdowych w Polsce, oraz Związku Przeds. Komunalnych. Był członkiem zarz. Międzynarod. Zw. Tramwajów i Kolei Dojazdowych w Brukseli, oraz Rady Gł. Ligi Obr. Pow. i Przewodów. (LOPP). Zmarł 27 I 1944 r. i jest pochowany na Starych Powązkach (kw. 85). (zobacz **Alfons Kühn** na XIII WEP).

Zobacz <http://apw.ee.pw.edu.pl>

ajm

Sekcja Automatyki
i Pomiarów OW SEP

ZAPROSZENIE

na uroczyste

XIX SEMINARIUM WEP

dla uczczenia

Wybitnych Elektryków Polskich:

Stanisława Fryzego (1885-1964)

i

Alfonsa Kühna (1878-1944)

16 stycznia 2019 r. godz. 16:00 – 19:40

w sali konferencyjnej

Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej,

gmach Starej Kotłowni (sale 4 i 5)

przy Placu Politechniki 1 w Warszawie

XIX SEMINARIUM SAiP OW SEP

Poświęcone
Wybitnym Elektrykom Polskim:

Stanisławowi Fryzemu (1885-1964)

i

Alfonsowi Kühnowi (1878-1944)

GOŚCIE HONOROWI

Prezes SEP — Piotr Szymczak,
Dziekan Wydziału Elektrycznego PW — Lech Grzesiak
Prezes OEIT SEP — Zbysław Kucza
Prezes OW SEP — Ryszard Marcińczak

KOMITET ORGANIZACYJNY

Andrzej Marusak — przewodniczący
Robert Borysik
Paweł Krajewski
Piotr Marusak

SEKCJA AUTOMATYKI I POMIARÓW Oddziału Warszawskiego
Stowarzyszenia Elektryków Polskich
ul. Czackiego 3/5, 00-043 Warszawa, lok. 140
tel. 22-827-38-46, <http://apw.ee.pw.edu.pl>
e-mail: biuro@sep.warszawa.pl

100-lecie Stowarzyszenia Elektryków Polskich

PROGRAM

OTWARCIE SEMINARIUM — godz. 16:00, sala 4
wystąpienia gości honorowych (ok. 5')

REFERATY OKOLICZNOŚCIOWE — godz. 16:05 do 17:20

"Stanisław Fryze (1885-1964), profesor,
naukowiec, wykładowca, człowiek"
— *Aleksander Gąsior*, dr inż. – *Kat. Elektrotechniki WE PCz* (ok. 25')

"Alfons Kühn — tajemniczy inżynier-elektryk, a także
minister i budowniczy II RP"
— *Janusz Czyż*, dr hab. – *prof. em. KUL* (ok. 45')

Dyskusja (ok. 5')

REFERAT TECHNICZNY — od godz. 17:20 do 18:35

„Synteza jądrowa i perspektywy energetyki termojądrowej”
— *Marek Rabiński*, dr inż. –
Narodowe Centrum Badań Jądrowych (1h 15' z dyskusją)

ZAKOŃCZENIE SEMINARIUM — godz. 18:35

POCZĘSTUNEK — od godz. 18:35 do 19:40, sala 5